

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Nicolae Timofti este noul președinte al Republicii Moldova

Nicolae Timofti este noul președinte al Republicii Moldova. În susținerea candidaturii sale, pe 16 martie curent, și-au dat votul 62 de deputați din 101 care formează legislativul.

În cabina de vot au intrat 62 de deputați: 58 de parlamentari ai Alianței pentru Integrarea Europeană, 3 - ai grupului socialiștilor și neafiliatul Mihai

Godea. Toate buletinele de vot au fost declarate valabile.

PCRM a boicotat alegerile.

Președintele își va intra în drepturi doar după ce rezultatele vor fi validate de către Curtea Constituțională. În cel mult 45 de zile după alegeri, șeful statului urmează să-și depună jurământul.

Nicolae Timofti s-a născut pe 22 decembrie 1948 în satul Ciutulești, raionul Florești. În 1990 devine vicepreședinte al Judecătoriei Supreme și președinte al Colegiului Penal. Din 1996 deține funcția de președinte al Asociației Judecătorilor din R. Moldova. Nicolae Timofti a fost decorat cu ordinul "Gloria Muncii" și deține titlul de "Om Emerit".

Nicolae Timofti: "Mă oblig să asigur stabilitatea necesară pentru promovarea reformelor"

Candidatul AIE la șefia statului, Nicolae Timofti, a declarat în plenul Parlamentului că, dacă va fi ales președinte al Republicii Moldova, se va implica în rezolvarea tuturor problemelor cu care se confruntă țara. „Veți avea un partener sincer și de nădejde. Voi încerca să fiu un bun mediator, iar toată energia o voi îndrepta înspre un climat normal în ramurile de stat”, a declarat Nicolae Timofti în alocuțiunea sa în fața deputaților, înainte de procedura de vot.

„Accederea mea în funcția de președinte eu o percep ca pe o nouă treaptă în realizarea obiectivului ca în această țară legea să fie cea care să guverneze. Eu nu mă pricep la politică, niciodată nu am făcut politică și nu cred că voi face. Discursul meu este unul cetățenesc. Mă doare faptul că țara mea

nu are un președinte. Una dintre cele mai importante instituții este paralizată. Azi nu veți întâlni vreun om care să nu fie îngrijorat de alegerea președintelui țării”, a spus Nicolae Timofti.

Potrivit candidatului, după 20 de ani de independență, Republica Moldova a ajuns la o răscruce și trebuie să decidă pe ce cale va merge: pe calea confruntărilor, a instabilităților, a haosului sau pe cea a prosperității, a dezvoltării și stabilității. „Suntem în situația când trebuie să constatăm că Republica Moldova se confruntă cu probleme sociale, economice. Pentru soluționarea lor este nevoie ca acele bune începuturi, ale integrării europene, să-și găsească continuitatea și finalitatea. Numai așa vom avea un stat modern, cu un

(Continuare în pag. 2)

Felicitare

**DI NICOLAE TIMOFTI,
Președinte al Republicii
Moldova**

**Mult stimate Domnule
Preșefinte,**

În numele colectivului Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, Vă adresăm sincere și cordiale felicitări cu prilejul alegerii D-voastră în Înalta Funcție de Președinte al Republicii Moldova.

Vă dorim multă sănătate, credință și speranță, realizări cât mai frumoase în activitatea D-voastră nobilă de conducător al statului suveran

și independent, în edificarea unui adevărat stat de drept și democratic, întru binele și bunăstarea poporului și viitoarelor sale generații.

Beneficiem de acest minunat prilej pentru a Vă asigura de susținerea și disponibilitatea noastră de a contribui, prin potențialul instituției, la consolidarea și dezvoltarea capacităților administrației publice, formarea și perfecționarea aparatului de stat.

**Cu alese considerațiuni,
Rector Vasile MARINA**

16 martie 2012,
Chișinău

SUMAR

R. Moldova are un nou președinte.....	1-2
8 Martie – Ziua Internațională a Femeii.....	3-4
Grigore Vieru. Poezii despre mamă.....	5
Catedra tehnologiei informaționale aplicate.....	6-7
Viața Academiei: știri pe scurt.....	8
Valori clasice universale.....	9
În lumea științei și a tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Dicționar UE.....	12

Nicolae Timofti: "Mă oblig să asigur stabilitatea necesară pentru promovarea reformelor"

înalt nivel de viață", a spus Nicolae Timofti.

Candidatul a menționat că societatea continuă să fie divizată pe criterii etnice, politice, iar integrarea europeană continuă să fie un proiect al guvernării mai mult decât un proiect național. „În aceste zile am fost întrebat ce politică externă voi promova. Am spus că politica mare o fac țările mari, iar țările mici, cum este Republica Moldova, trebuie să facă o politică deșteaptă. Astfel de politică a făcut Moldova în ultimii ani și așa politică trebuie continuată”, a menționat candidatul la președinție.

Potrivit lui Nicolae Timofti, Republica Moldova este înconjurată de prieteni, iar această situație oferă mai multe avantaje. Republica Moldova trebuie să continue construirea relațiilor de prietenie cu Ucraina, România, Rusia, Germania. Republica Moldova trebuie

să folosească eficient poziționarea sa geografică de cooperare pentru a obține maximum de beneficii. „Politica externă echilibrată trebuie să devină cartea de vizită a Republicii Moldova, care ne va ajuta să deschidem toate ușile, să facem față tu-

turor provocărilor. Aceasta ne va ajuta să rezolvăm și problema transnistreană”, a subliniat candidatul la președinție.

Nicolae Timofti a afirmat că în această direcție s-a

lucrat mult, dar Republica Moldova încă e un stat divizat, care nu-și controlează în totalitate teritoriul. „Constat cu mare durere această stare de facto, dar care, totodată, mă motivează să depun eforturi pentru depășirea ei. Problema transnis-

treană poate fi soluționată exclusiv pe cale pașnică, cu ajutorul partenerilor. În calitate mea de președinte voi susține toate acțiunile pentru consolidarea încrederii de pe cele două maluri

ale Nistrului”, a spus Nicolae Timofti.

„Vin la cârma unei țări sărace, voi depune tot efortul pentru diminuarea acestui fenomen. Sărăcia în țară este atât de mare că toate progresele se pierd pe acest fon. Nu sărăcia generează grave probleme, dar corupția, economia slabă”, a spus Nicolae Timofti. Printre primele acțiuni pentru combaterea sărăciei va fi dinamizarea reformelor în economie, justiție, sfera socială. „Reformele vor duce la atragerea noilor investiții. Aceasta va însemna noi locuri de muncă, vor crește defalcările la buget. Aceste procese de dezvoltare vor crea condițiile necesare ca rata de sărăcie să fie cât mai redusă. Mă oblig să asigur această stabilitate necesară și pentru promovarea reformelor. Toate schimbările care sunt necesare au nevoie de un efort comun continuu și susținut”, a mai spus Nicolae Timofti.

DECRET privind structura Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova

Anexă la Decretul Președintelui Republicii Moldova
nr. 548-VI din 6 martie 2012

Structura Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova

Funcțiile și subdiviziunile structurale	Numărul de posturi
Rector	1
Vicerector	2
Departamentul organizare a instruirii	12
Departamentul dezvoltare profesională	7
Direcția generală gestiune și servicii interne	5
Direcția cooperare internațională și investigații științifice	5
Direcția patrimoniu, planificare și finanțe	5
Direcția management personal și relații publice	7
Secția informare și documentare	4
Secția activitate editorială	4
Secția de producere	1
TOTAL:	53

În temeiul art. 88 lit. j), al art. 94 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și în scopul optimizării structurii și eficientizării activității subdiviziunilor Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Art. 1. - Se aprobă structura Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și personalul ei limită, cu excepția personalului didactic

și a personalului de deservire, în număr de 53 de posturi, conform anexei la prezentul decret.

Art. 2. - Se abrogă Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 518-V din 26 august 2010.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

**Nr. 548-VI. Chișinău,
6 martie 2012.**

Odă femeii

Un strigăt, o durere, un zâmbet, o lacrimă, o viață... Este femeia care m-a născut, este mama...

Un plâns, o povață, o rugă, o bucurie, o copilărie... Este femeia care m-a crescut, este mama...

Un strigăt, un plâns, un zâmbet, o rugă, o durere, o povață, o suviță de păr argintiu și o tristețe... Este femeia care la drum m-a petrecut, este mama...

Un plâns, un zâmbet, un sărut, o bucurie, o pâine caldă... Este femeia care la poartă

m-a îmbrățișat, este mama...

Un zâmbet, o privire, o zvăcnire, un fior, o tăcere... Este femeia ce de soartă mi-a fost dată, este soția...

Un strigăt, o durere, un zâmbet, o lacrimă, o viață... Este femeia ce fiul mi-a născut, este soția...

Un strigăt, iar și iarăși o durere, un zâmbet și o lacrimă din nou, și înc-o viață... Este femeia ce fiica mi-a născut, este soția...

Dureri, și bucurii, și lacrimi, și clipe fericite, sunt toate pentru tine, femeie, din veci pe veci sortite.

Având o soartă, un destin, o mamă, o ființă dragă, copii iubii, un sacru gând mă-ndeamnă: să fii iubite, să iubiți, căci dragostea e mamă...

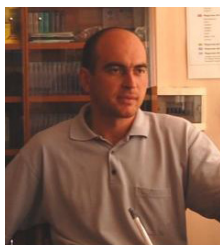
Ion DULSCHİ,
doctor în istorie,
conferențiar universitar

Primăvara, anotimpul femeii

Sosirea primăverii semnifică renașterea, căldura, lumina, dorința de a trăi și pasiunea pentru toate splendorile naturii și pentru tot ceea ce ne înconjoară. Primăvara mai semnifică și anotimpul feminității, deoarece femeia este, fără nici o îndoială, un simbol al frumuseții, purității, iubirii și eleganței.

În plan internațional, de 8 martie este sărbătorită Ziua Internațională a Femeii. În Republica Moldova este de-acum o tradiție în a felicita mamele, surorile, soțiile, fiicele cu ocazia acestei sărbători. Fără a ne aprofunda prea mult în specificul social și istoric al acestei zile, putem spune că o astfel de sărbătoare este una necesară și binevenită, pentru a ne manifesta admirația, dragostea și respectul față de mult iubitele noastre femei.

Când mă gândesc simbolic la femeie, mă gândesc, în primul rând, la mamele noastre, care ne dau viață, ne ocrotesc și ne educă pentru a putea face față provocărilor vieții, mă gândesc la doamnele profesoare care, din

primele clipe ale contactului cu lumea socială, ne oferă cunoștințele și deprinderile necesare pentru a ne putea integra în viața de mai departe, mă gândesc la colegile de școală, facultate, serviciu care de multe ori ne sunt un sprijin deosebit în momentele mai bune sau mai puțin bune ale vieții, mă gândesc și la femeile care în ziua de 8 martie nu au avut parte de o floare sau de un mesaj călduros de felicitare, dar care cu o forță tipică pentru toate femeile, luptă mereu pentru a face lumea mai bună.

În aceste clipe de început de primăvară doresc să felicit toate femeile din lume, le doresc să aibă parte de cât mai multă dragoste, căldură, de oameni apropiați care să le iubească și să le ocrotească. Grigore Vieru

spunea că „femeia este al cincilea anotimp”. Parafrazându-l, pot spune că femeia, ca și primăvara, este anotimpul cel mai frumos, este anotimpul luminii,

căldurii, frumuseții și speranței.

Sergiu CARCEA,
specialist principal, Secția
informare și documentare

Femeia este un înger păzitor

Femeia este viață. Femeia este mireasă și mamă. Neasemuit mai mult decât bărbatul, femeia este impregnată de iubire și afecțiune. Ea se dăruiește exclusiv și integral bucuriei familiei.

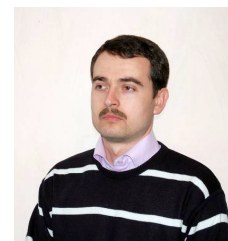
În vreme ce la bărbat iubirea apare mai degrabă ca un talent, atitudinea lui față de iubire nefiind universală, la femeie se arată mai adâncită în ființa ei, dându-i o nuanță mai hotărâtă de originalitate și amplexare. Astfel, bărbatul nu posedă „instinctul” patern în felul în care îl posedă femeia pe cel matern. „Dacă paternitatea este categoria vieții divine, maternitatea este categoria religioasă a vieții umane”. Esența tainică a acestei maternități este dăruirea de sine, un element interior prin care se manifestă spiritul ca iubire, care face din femeie o vestală a iubirii și o așază pe verticala vieții.

Femeia este o taină. Bărbatului nu-i este dat să descifreze această taină, decât arareori. Atmosfera de taină vine de la orice tip de femeie. Într-adevăr, este o taină cum deseori vedem un bărbat dur, brutal care își pleacă genunchii în fața frumuseții și tandreții feminine.

A descrie frumusețea femeii este imposibil: ea este admirată, despre ea se scriu poezii. Dar totuși femeia nu poate fi descrisă și este splendid că pe lumea aceasta există lucruri atât de frumoase ca femeia, a cărei descriere în proză și versuri întotdeauna nu reprezintă decât o umbră palidă a ceea ce este femeia în realitate.

Femeia este o floare. Ca și o floare femeia este chemată să trăiască o viață, în care să strângă privirile și admirațiile celor care o privesc și, ca și o floare, trebuie să înflorească și să-și deschidă corola, arătându-și frumusețea sa interioară.

Ca și o floare, este chemată să se formeze în liniște, treptat, într-o ambianță de smerenie și supunere, pentru ca ulterior să dăruiască mireasmă, dragoste și fericire.

Femeia este un copil. Ca și un copil, ea trăiește mai mult prin emoții, decât prin raționalitate: nimic mai ușor decât să rănești o inimă de femeie. Ea este ca un copil, deoarece deseori dă dovadă de naivitate și lipsă de critică. Este copil și pentru că materia sa interioară tinde întotdeauna către unitate: ea deține secretul și talentul vindecării oricărei răni, oricărei despărțiri, pășirea peste orice prăpastie.

Femeia este un înger păzitor. Ființa interioară a femeii se impregnează cu atâta sinceritate și curățenie spirituală, încât privirea ei deseori creează impresia unui înger. Și prin sfatul său permanent, prin preîntâmpinări înțelepte și previziuni iscusite, ea devine limanul și scutul bărbatului, iar, pe de altă parte, îi trezește spiritul creației, ambiția profesională, dorința de a construi, de a clădi, de a crea.

Susținându-l la bine și la rău, ea devine, treptat, îngerul său păzitor, cu sufletul plin de o primăvară eternă, de o melodie și armonie a eternei feminități, iubirea față de care îi creează bărbatului senzația trăirii Edenului spiritual și cunoașterii frumuseții divine.

Vitalie NICA,
specialist principal, Secția
știință și doctorat

Femeia văzută prin prisma istoriei

Femeia e atât de frumoasă, senzuală, pasională încât te distrage de la orice activitate și deseori te face să gravitezi numai în jurul ei. Mă uit cu atenție la frescele încrustate pe edificiile arhitecturale ale timpurilor istorice care s-au scurs, la filele îngălbenite de vreme ale albumelor de pictură unde aceste chipuri maiestuoase ne îmbie să le admirăm.

Femeia în Egiptul Antic,

atât de senzuală și atractivă, îmbrăcată în veșmintele ei de preț constituie măreția și splendoarea vechilor imperii. O frumusețe feminină nu mai puțin palpitantă o găsim în vechea Eladă, unde liniile divine ale Afroditei - model de perfecțiune și grație și fața ei îngerească ne trezește frumoase emoții pentru splendidele fapte, purtându-ne pentru multe secole înainte în lumea frumoasă a unicității lor.

Roma Antică se perindă în fața noastră cu sculpturile milenare care ne mărturisesc despre rolul lor de excepție și importanța de care s-au bucurat aceste dulci ființe în una dintre cele mai mărețe civilizații ale lumii.

Evul Mediu, împreună cu Renașterea, aduce un suflu inovator, femeia trezind din letargia amorfă la viață societatea umană trecută prin numeroase încercări și destine, orientând-o spre lumea frumosului, sensibilului și captivantelor descoperiri. Femeia este cea care îi face pe bravi cavaleri să petreacă

cea mai mare parte a timpului în preajma ei, uimind-o prin comportamentul lor galant și modul de a-i servi până la moarte.

În Epoca Modernă chipul femeii eclipsează nu numai în saloanele aristocrației, la curțile regale și princiare, ci și în viața de toate zilele, ea devine acel motor social care cheamă spre schimbare și orizonturi promițătoare. Canonul medieval al nimfetei dispăre în favoarea femeii împlinite, dar modelul blondei cu fața înălbită de ceruză rămâne în inima celor îndrăgostiți de frumusețe. Această frumusețe "suculentă" care ia locul tinereții fete este ilustrată perfect de Tițian în "Venus la oglindă". În Renaștere corpul devine o operă de arhitectură. Femeia trebuia să posede trei lucruri albe (pielea, dinții, mâinile), trei lucruri roșii (buzele, obraji, unghiile), trei lucruri negre (ochii, sprâncenele, genele) și să se conformeze celor șapte, nouă sau treizeci și trei de canoane ale corpului ideal.

De la sfârșitul secolului al XIX-lea la modă este pielea mată prin aplicarea pudrei de orez. Apariția cinematografului mute aduce la modă, pentru puțin timp, fața albă cu ochii înnegriți, cu buzele conturate cu ruj, produsele se diversifică; încep să se găsească pudre roșii pentru obraji, farduri pentru ochi și faimosul Rimmel care face genele lungi și frumoase.

Secolul al XX-lea este cunoscut prin frenezia bronzului obținut în timpul expunerii la soare. Bronzul înlocuiește milenara paloare feminină, oja de unghii ia locul mânușii (1930), coafura se transformă în sculptură.

În Etapa contemporană, femeia, prin frumusețea, responsabilitatea și eleganța de care dă dovadă, ne aduce aminte nu știu pentru a căta oară că cheia destinului civi-

lizației se află la ea, în grația ei inconfundabilă.

Ce rol joacă femeia în viața mea? Totul, întrucât fără de ea viața n-ar avea nici un sens, iar alături de ea ne simțim mai si-

guri și putem deveni adevărați creatori de civilizație.

Orest TĂRÎȚĂ,
doctor în politicologie, conferențiar universitar

... Al doilea mister al omenirii

Femeile sunt al doilea mare mister al omenirii
Anne Rice

În toate timpurile, femeia și universul acesteia au constituit un subiect de discuții pentru conducătorii de state, gânditori, savanți, dar și pentru majoritatea oamenilor de rând. Unii dintre aceștia preamăreau femeia și menționau rolul vital al acesteia în continuitatea vieții pe Pământ, alții, din contra, încercau să trateze femeia ca pe o ființă inferioară bărbatului.

Statutul femeii a variat considerabil de la o societate la alta.

Astfel, în *Egiptul Antic*, femeia avea drepturi egale cu cele ale bărbatului. Chiar dacă bărbatul era considerat capul familiei, femeile egiptene aveau o libertate considerabilă, dispuneau de putere și de multe drepturi. Femeii îi era permis să ocupe orice poziție în ierarhia socială și putea chiar să conducă țara. În alte state din antichitate, atitudinea față de femei era mult mai negativă.

În *Roma Antică*, libertatea femeilor era restricționată de autoritatea soțului. La fel, femeilor romane nu le era permis să dețină afaceri proprii. Principala ocupație a femeii era îngrijirea casei și creșterea copiilor.

În *Grecia Antică*, femeile erau considerate ființe inferioare bărbaților. Femeile erau impuse să se căsătorească la vârsta de 13-14 ani. Cea mai frecventă activitate a femeilor era cea de menajeră în propria casă. Totodată, acestea ieșeau foarte rar în afara casei, doar cu ocazia participării la diferite festivaluri sau procesiuni fune-

rare și numai însoțite de către sclave.

În *Evul Mediu*, teologia creștină a continuat acuzațiile și discriminările la adresa femeii, aceasta fiind considerată "o ființă periculoasă". Toma d'Aquino, teolog creștin din sec. al XIII-lea, spunea că femeia a fost creată să fie sclava bărbatului, iar rolul ei unic este în procreare.

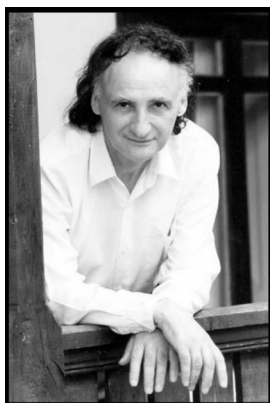
Odată însă cu evoluția civilizației, femeile au reușit să se

desprindă de cadrul tradițional și să obțină libertatea personală și intelectuală. La moment, în majoritatea statelor civilizate, actele normative fixează un statut egal al femeii în raport cu bărbatul. Femeia modernă devine tot mai independentă, se dezvoltă multilateral și se implică în activități care în trecut erau tipice doar bărbaților. Dezvoltarea tehnologiei moderne reduce din povara treburilor gospodărești ale femeii moderne, aceasta căpătând destul timp pentru a studia sau a avea un serviciu. Cu toate acestea, femeia continuă să fie o soție grijulie, o mamă bună și o adevărată păstrătoare a căminului familial.

Sergiu PÎSLARU,
specialist principal,
Secția editorial-poligrafică,
masterand

Grigore VIERU. Poezii despre mamă

Cuvântul mama

Pruncii îl zuruie.
Bătrânii îl visează.
Bolnavii îl șoptesc.
Mușii îl gândesc.
Fricoșii îl strigă.
Orfanii îl lacrimă.
Răniții îl cheamă.
Iar ceilalți îl uită.
O, Mamă! O, Mamă!

Făptura Mamei

Ușoară, maică, ușoară,
C-ai putea să mergi călcând
Pe semințele ce zboară
Între ceruri și pământ.
În priviri c-un fel de teamă,
Fericită totuși ești,
Iarba știe cum te cheamă,
Steaua știe ce gândești.

Mama

Răsare aieva
În pânze albe,
Ca o corabie,
Plutind pe ape.

Răsare aieva
În freamăt de codru,
Expusă în cetini,
Și forța ca cerul.

Răsare aieva
În tremur de basm,
Ca sfânta duminică,
Semănând bunătate.

Pasăre aieva
Urmată de lume,
Cu brațe de înger,
Ciopind libertate.

Răsare aieva
Lucind ca un astru,
Țesând veșnicia
În Univers.

Mi-e dor de tine, mamă

Sub stele trece apa
Cu lacrima de-o samă,
Mi-e dor de-a ta privire,
Mi-e dor de tine, mamă.

Măicuța mea: grădină
Cu flori, cu nuci și mere,
A ochilor lumină,
Văzduhul gurii mele!

Măicuțo, tu: vecie,
Nemuritoare carte
De dor și omenie
Și cântec fără moarte!

Vânt hulpav pom cuprinde
Și frunza o destramă.
Mi-e dor de-a tale brațe,
Mi-e dor de tine, mamă.

Tot cască leul iernii
Cu vifore în coamă.
Mi-e dor de vorba-ți caldă,
Mi-e dor de tine, mamă.

O stea mi-atinge fața
Ori poate-a ta năframă.
Sunt alb, bătrân aproape,
Mi-e dor de tine, mamă.

Cântecul mamei

Nu-mi lua cercei și salbe,
Că de-amu am plete albe.
Nu-mi lua năfrâmi străine,
Că de-amu eu nu văd bine.
Rochie nu-mi lua de lână,
Că de-amu eu sunt bătrână.

Încălțări nu-mi mai alege,
Că de-amu eu nu pot merge.
Ia-i mai bine norei, lasă,
Că ea-i tânără, frumoasă,
Iar eu, fiule, -s bătrână,
Cine m-o vedea-n țărănă?!

De unde

De unde știi, mamă,
Cum arătai tânără,
Când nu ți-ai întipărit

Pe nici o poză chipul;
Când nu te-ai uitat
În oglindă nîcîcînd;
Când apa
Peste care te aplecai
Era plină mereu de cămăși;
Când a zilei oglindă
Zăcea bucăți la pământ
Sub furtuna de foc
A războiului;
Când pe ochii copiilor tăi
Scrumul secetei se așternuse,
Umbrele foamei;
Când geamul
La care-așteptai
Era, mamă, cernit
De jalea ochilor tăi,
De singurătate.

Buzele mamei

Iar buzele tale sunt, mamă,
O rană tăcută mereu,
Mereu presurată cu țărna
Mormântului tatălui meu.
O, buzele ce sărutară
Al tatei mormânt
Mai mult ca pre dânsul,
Pre tata, -n
Puținii lui ani pre pământ.
Acuma când nu te poți, mamă
De sarea din șale pleca,
Cine ridică mormântul
Spre gura uscată a ta?!

Măinile mamei

Când m-am născut, pe frunte
Aveam coroana-mpărătească:
A mamei mână părintească,
A mamei mână părintească.
Duios, o, mână ei întâi
Cu mână dragei mele fete
S-au întâlnit la mine-n plete.
Copii am. Dar și-acuma când
Vin zorii noptea s-o destrame,
Găsesc pe frunte mână mamei

Găsesc pe frunte mână mamei.
O, mână ei, o, mână ei,
O, mână ei, ca ramul veșted,
A-mbătrânit la mine-n creștet,
A-mbătrânit la mine-n creștet.

Mama și feciorul

Maică, nu mai osteni,
Că avem cu ce trăi,
Am și casă și bănuți,
Eu, nu tu să mă ajuți.
Maică, nu mai sunt copil,
Nu vezi că-s și eu bătrân.
Pentru lume-i fi bătrân,
Pentru mine tot copil,
Pentru lume om de stat,
Pentru mine-al meu băiat.
Pentru lume fericit,
Pentru mine necăjit.
Până-n seară de cu zori
Tot o fugă, tot un zor,
Că te știu, te-au îndrăgit
Toate-albinele din câmp.
Maică, nu mai osteni,
Hai la noi, și-i mai trăi.

Fiule, în cuibul tău
Amețesc și-mi vine rău,
Tare-i sus, n-aveți nici nuc
De la noi cum să mă duc
Eu, de n-am la geam un nuc
Gălbenesc și mă usuc.

Mamă, tu ești...

Mamă,
Tu ești patria mea!
Creștetul tău
Vârful muntelui
Acoperit cu nea.
Ochii tăi
Mări albastre.
Palmele tale
Arăturile noastre.
Respirația ta
Nor
Din care curg ploii
Peste câmp și oraș.
Inelul
Din degetul tău
Cătare
Prin care ochesc
În vrăjmaș.
Basmaua
Steag,
Zvâcnind
Ca inima...
Mamă,
Tu ești patria mea!

Catedra tehnologii informaționale aplicate

**Vasile
MARINA,**
rector,
doctor
habilitat
în științe
fizico-
matema-

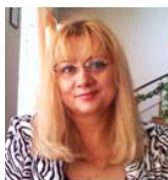
tice, profesor universitar.

La Academie activează din 2010. **Discipline predate.** Matematici aplicate, Matematici aplicate în economie, Tehnologii informaționale aplicate.

Activitatea de cercetare și publicații. Participă cu referate științifice la peste 100 de conferințe naționale și internaționale, publică peste 250 de lucrări științifice în limbile română, rusă și engleză. Este membru al colegiilor de redacție la peste 10 reviste științifice naționale și internaționale. Este conducător științific al 9 teze de doctorat și 2 teze de doctor habilitat. **Publicații.** „Calculul tensorial pentru ingineri”, vol.I, Editura „Tehnica”, Chișinău, 2006, 404 p.; „Mecanica newtoniană”, Edi-

tura „Tehnica”, Chișinău, 2007, 456 p.; „Mecanica rațională”, Ed. Tehnica-info, Chișinău, 2011.; „Mathematical composite models, a path to solve research complex problems, 22nd International DAAAM Szmposium „Intelligent manufacturing & Automation: Power of knowledge and creativity”, 23-26th November 2011, Vienna, Austria, 2011; „Regarding descomposing of strain energy in parts which affect the material symmetry and don't affect the material symmetry”, Conferința Internațională „Creativitatea, management”. Ediția XV, Chișinău, 2011.

Distincții. Premiul Academiei de Științe a Moldovei pentru cea mai bună lucrare științifică a anului 2006; Medalia jubiliară a Academiei de Științe a Moldovei, 2006; Premiul „M.K. Ianghelea” al Academiei de Științe a Ucrainei, 1989; Membru de Onoare al Academiei de Științe Tehnice a României, 2008 etc.

**Teodora
GHERMAN,**
șef Catedră
tehnologii
informațio-
nale aplica-
te, doctor în

pedagogie, conferențiar universitar interimar. La Academia de Administra-re Publică lucrează din anul 2008. **Discipline predate.** Arhitectura calculatorului, Sisteme de operare: MsDOS, MsWindowsX, Algoritmă și programare, Tehnologii Web, Tehnologii informaționale aplicate în AP. **Tema de cercetare.** Metode și aplicații pentru optimizarea învățământului continuu al funcționarilor publici. Autor al peste 40 de lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv „Aplicarea tehnologiilor informaționale la elaborarea și implemen-tarea cursurilor multimedia”, Ghid metodic, Chișinău, 2004, 128 p.; „Computer As-

sisted Methods of Evaluati-on”, Materialele Conferinței de Matematică Aplicată și Industrială, CAIM, 2010, 14-17 octombrie 2010, Iași, România; „E-learning - основа повышения качества обучения государственных служащих”, Materialele Conferinței internaționale științifico-practice: „Politica modernă regională: formarea, implementarea și dezvoltarea serviciilor publice”, dedicată aniversării a 15-a a Institutului Regional de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei din Odessa, 23 septembrie, 2010; „Perspective și oportunități de implementare a tehnologiilor informaționale în sistemul electoral al Republicii Moldova”, „Adminis-trarea Publică”, nr. 1/2009, p.151-162; „Inițiere în Inter-net”, Ghid complet în realiza-rea unui site Ch, „Ericon” SRL, 2011, 256 p.

Breviar istoric

A fost înființată odată cu fondarea Academiei, în anul 1993, având drept misiune atât instruirea post-universitară de masterat și doctorat, cât și perfecționarea continuă a funcționarilor publici în domeniul tehnologiilor informaționale.

Creată inițial cu denu-mirea de Catedra de infor-matică, a fost transformată consecutiv în Catedra siste-me informaționale, Catedra tehnologii noi și sisteme informaționale, Catedra tehnologii informaționale, Catedra tehnologii infor-maționale aplicate.

Direcții de activitate:

- elaborarea, actualizarea și aprobarea setului curricular pentru disciplinele Catedrei la studii de masterat profesional și academic (ce țin de tehnologii informaționale);
- planificarea și organizarea realizării procesului didactic;
- elaborarea și perfectarea programelor analitice de studii și a syllabus-urilor la disciplinele predate la Catedră pentru maste-ranzii care își fac studiile

la specializările: MIAP, AP, TPAP, DCDA, DCIP, MP, RI, masterat de profesionalizare și cercetare, precum și doctorat;

- asigurarea procesului didactic cu mijloace tehnice de instruire, cu materiale multimedia, suporturi de curs și literatura actuală de specialitate;

- consultarea maste-ranzilor în asimilarea materiei de studiu;

(Continuare în pag. 7)

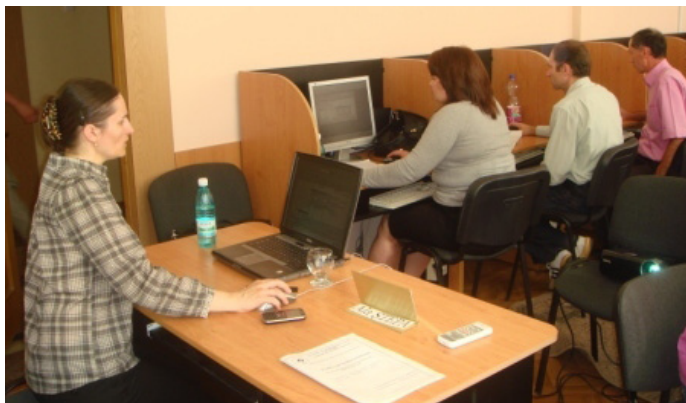
Catedra tehnologii informaționale aplicate

(Sfârșit. Început în pag. 6)

- participarea la diverse manifestări de ordin cultural, educațional sau social-didactic, organizate la nivel de Catedră, Departament sau Academie;
- optimizarea proce-

lor și altor foruri științifice naționale și internaționale;

- prezentarea rezultatelor științifice în cadrul conferințelor și atelierelor;
- publicarea de articole

sului didactic prin diversificarea metodelor de predare și utilizarea modulelor pentru studii la distanță;

- completarea portofoliilor disciplinelor conform specializărilor;

- elaborarea testelor de evaluare a cunoștințelor la disciplinele Catedrei pentru masteranzi și doctoranzi;

- efectuarea cercetărilor științifice la temele planificate;

- realizarea obiectivelor de cercetare științifică;

- participarea cu comunicări științifice la lucrările conferințelor științifice, colocviilor, simpozioanelor

științifice, elaborări metodice, monografii, manuale;

- organizarea și desfășurarea seminarelor științifico-metodice ale Catedrei;

- dezvoltarea profesională permanentă a cadrelor didactice ale Catedrei;

- participarea la elaborarea actelor normative, concepțiilor, strategiilor, programelor și altor documente importante la solicitarea Președintelui, Parlamentului, Guvernului RM, altor autorități ale administrației publice centrale și administrației publice locale.

Eugenia CEBOTARU, master în administrarea publică, lector superior universitar.

La Academia de Administrare Publică lucrează din anul 1997. Autor și coautor a 15 articole științifice în domeniul sistemelor informaționale; tehnologiilor informaționale; tehnologiilor informaționale contemporane. **Discipline predate.** Tehnologii informaționale aplicate. **Tema de cercetare.** Informatizarea organelor administrației publice. **Publicații.** „Utilizarea sistemelor de carduri bancare în Republica Moldova”; „Etapile creării unui magazin electronic”; „Utilizarea sistemelor informaționale „TeleBank”; „Asigurarea protecției informației - măsură necesară ce ține de dezvoltarea economiei Republicii Moldova”; „Ridicarea nivelului de pregătire a funcționarilor publici în domeniul tehnologiilor informaționale și de comunicații”; „Informatizarea organelor administrației publice”.

Florentin PALADI, doctor habilitat în științe fizico-matematice, conferențiar universitar.

La Academia de Administrare Publică activează din anul 2008. **Discipline predate.** „Tehnologii informaționale aplicate”; „Sisteme informaționale în management”; „Cercetare operațională”. **Activitatea de cercetare și publicații.** Modelarea pe calculator a sistemelor complexe, limbaje de programare, instruirea asistată de calculator. **Publicații.** „Sisteme complexe: modele analitice și numerice avansate de tip cluster (monografie, ISBN 9975-70-581-2). Chișinău, 2005, 174 p.; „Tehnologii onli-

ne de evaluare a personalului ca mecanism de eficientizare a activității de management a resurselor umane”. Conferința internațională științifico-practică „Teoria și practica administrării publice”. Materiale ale conferinței AAP, Chișinău, 21 mai 2010, p. 241–243; „Realizarea online a chestionarelor: aspecte metodologice și practice”. Conferința internațională științifico-practică, AAP, Chișinău, 21 mai 2009, p. 244–250; „Modele computaționale ABM de cercetare a sistemelor complexe”. Fizica și Tehnologiile Moderne, 2009, vol.7, nr. 1–2 (25–26), p. 14–24; „Evaluarea online a cunoștințelor: aspecte psihopedagogice, metodologice și practice”. Fizica și Tehnologiile Moderne. 2007, vol. 5, nr. 3–4, p. 6–15.

Vadim GONȚA, doctorand, lector superior universitar.

La Academia de Administrare Publică activează din 2011. **Discipline predate.** „Tehnologii informaționale aplicate”; „Metode de proiectare

SHA”. **Tema de cercetare:** Studiu la distanță. **Publicații.** „Curs de instruire la disciplina „Adobe Photoshop” (Colegiul de Informatică din Chișinău, 2007); „Testare asistată de calculator la tema „Concepte de bază ale tehnologiei informației”; „Testare asistată de calculator la tema „Baze de date ACCESS”.

Aurelia PREPELIȚĂ, doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar. La Academia de Administrare Publică activează din 2011. **Discipline predate.** „Tehnologii informaționale aplicate”; „Metode de proiectare SHA”. **Publicații.** „Membrane system modeling using visual membrane perti nets”; „Suport de curs asistat de calculator „Sistem de operare Windows”.

onale aplicate”; „Metode de proiectare SHA”. **Publicații.** „Membrane system modeling using visual membrane perti nets”; „Suport de curs asistat de calculator „Sistem de operare Windows”.

Știri pe scurt

CURSURI DE DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

În perioada 12-16 martie curent, la Academia de Administrare Publică au fost organizate două cursuri de dezvoltare profesională la Comanda de Stat

nale. Cele mai utilizate metode de instruire au fost prezentarea, studiul de caz, brainstorming-ul, discuțiile în grup, investigațiile de grup.

– „Dezvoltarea competenței profesionale a secretarului consiliului local”, destinat persoanelor nou-numite în funcții de secretari ai consiliilor locale, și „Adaptarea și integrarea în funcția publică”, pentru funcționarii publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice locale (12-23 martie). Scopul cursurilor a fost de a dezvolta competențele, abilitățile și atitudinile profesionale ale funcționarilor publici debutanți necesare pentru îndeplinirea funcției publice, precum și de a dezvolta competențele secretarilor consiliilor locale necesare pentru realizarea profesională a atribuțiilor funcțio-

nale. În aceeași perioadă, la Academia de Administrare Publică s-au desfășurat alte două cur-

suri de dezvoltare profesională finanțate din Fondul fiduciar multidonator – „Evaluarea politicilor publice”, destinat personalului cu funcții de conducere din cadrul administrației publice centrale implicat în elaborarea politicilor publice, și „Răspunderea disciplinară a funcționarilor publici”, destinat membrilor comisiilor de disciplină din cadrul autorităților administrației publice locale.

ZESTREA... CARE NE-MPARTE ÎN CEI CU CĂRȚI ȘI CEI CU CARTE

Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică (Secția informare și documentare) propune cititorilor și vizitatorilor săi expoziția permanentă de carte „Noi intrări în colecții” care este actualizată pe măsura noilor intrări de carte. Actualmente, la expoziția respectivă

sunt expuse astfel de publicații recente, cum ar fi „Tratat de administrație publică” de Ioan Alexandru, „Diplomația” de Henry Kissinger, „Sisteme economice în timp și spațiu” de Sergiu Ion Chircă, „Republica Moldova între România și Rusia” de Dorin Cimpoeșu, „Marea tablă de șah” de Zbig-

niew Brzezinski, „Doctrine și economiști celebri” de Dumitru Moldovanu etc. Colaboratorii bibliotecii sunt mereu în așteptarea cititorilor, fiind gata de fiecare dată să pună cartea la lucru, căci numai astfel ea își va realiza rostul său, căci „ea e zestrea ce pe toți ne-mparte în cei cu cărți și cei cu carte”.

Cu prilejul Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie, Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică a vernisat expoziția de carte cu genericul „8 Martie – Ziua

ONU pentru drepturile femeii și pacea internațională”. Cititorul poate lua cunoștință la această expoziție cu astfel de cărți inedite, cum ar fi „Teoria feministă de la margini spre centru” de Bell Hooks, „Femeia de succes” de Kathy Glorer Scott, „Femeia în labirintul istoriei”, „Femei celebre”, „Transformări ale genurilor umane” de Sylvia Walby. Bibliofilii se vor mai putea delecta la această expoziție, savurând cele mai frumoase poezii ale poetului nostru național Grigore Vieru despre mamă, despre femeie, despre dragostea curată și frumoasă.

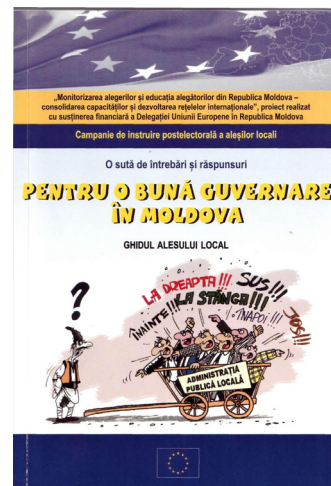
PENTRU O BUNĂ GUVERNARE ÎN MOLDOVA

Care sunt drepturile aleșilor locali? Care sunt atribu-

tente și atribuții”, „Organizarea activității autorităților publice

Știri pe scurt

țiile de bază ale primarului și unde sunt acestea descrise? Cine propune ordinea de zi a ședințelor consiliului? De ce este atât de important ca autoritățile publice să informeze cetățenii despre activitatea lor? Acestea sunt doar câteva dintre cele peste o sută și ceva de întrebări și răspunsuri, care se conțin în Ghidul alesului local „Pentru o bună guvernare în Moldova”, apărut recent în cadrul proiectului „Monitorizarea alegerilor și educația alegătorilor din Republica Moldova – consolidarea capacităților și dezvoltarea rețelelor internaționale”, proiect realizat cu susținerea financiară a Delegației Uniunii Euro-

locale”, „Asigurarea transparenței în activitatea administrației publice locale” și „Finanțele publice locale și gestionarea patrimoniului UAT. Serviciile publice locale”. În Ghidul alesului local, menționează autorul,

Știri pe scurt

pene în Republica Moldova. Autorul acestei publicații, Vasile Cioaric – coordonator de proiecte la Centrul „Contact”, a structurat cartea în patru mari capitole: „Administrația publică locală: principii, domenii de activitate, compe-

vom încerca să găsim împreună răspunsul la întrebările care pot apărea în activitatea Dvs. de ales local”.

Cartea poate fi consultată la Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică.

Între Scylla și Charybda

Mihai Eminescu

Opera politică

(Continuare.
Început în nr. 20/2011)

BASARABIA

În genere interregnul din vremea ocupației rusești de la 1769-1774 e cel mai caracteristic pentru vederile de atunci ale Rusiei. Ba voia o Românie unită care s-ajungă de la Nistru până în Carpați. Pe monetele bătute pentru Principate marca Moldovei și a Țării Românești sunt împreunate sub o *singură* coroană. Rusia cerea dărâmarea întăriturilor de la Hotin, Bender și Cetatea Albă și împreunarea acestor orașe cu Moldova, iar a Brăilei cu Tara Românească. Corespondența lui Thugut cu Kaunitz dovedește aceasta cu asupra de măsură, ca și tratările din congresul de la Focșani, ca și candidatura lui Stanislaus August care — *și fata favissent* — era să fie cel dintâi rege al României unite. Deosebirea numai e că României de pe atunci i s-ar fi lăsat cu dragă inimă peticul de pământ de la gurile Dunării, pe când, celei de azi — nu.

Dar politica înaltă nu ne preocupă. Noi am urmărit până acuma firul roșu al dreptului neschimbat al Moldovei asupra Basarabiei întrucât el trăia în chiar conștiința țării. De aceea venim iar la mitropolia Proilavei. În vremea acestui interregn, Gavril, mitropolitul Moldovei, în înțelegere cu Grigorie, mitropolitul Ungrovlahiei, desființează Proilavia și reintegrează vechile eparhii române. Ținutul Brăilei se dă episcopiei de Buzău; ținuturile Ismail, Reni, Chilia, Acherman și Bender episcopiei de Huși, iar ținutul Hotinului episcopiei de Rădăuți. Mitropolii au și aplicat hotărârea lor, înainte chiar de a supune dispoziția și grafului Rumianțof, de la care însă a primit în această privință următoarea dezlegare prin-

tr-o scrisoare (românește și rusește).

Prea-sfințite Arhiepiscopie și Mitropolite al Moldovei.

Al meu milostiv Arhipăstoriu,

După socotința înștiințărilor Preasfinției Tale și a Preasfințitului Mitropolit al Ungrovlahiei pentru eparhia Brăilei, și eu așa socotesc că, până se va face hotărâre de la marea stăpânire, povăfuirea cea duhovnicească a acelor ținuturi, a Ismailului, a Renilor, a Chiliei, a Achermanului și a Benderului, s-au fost dat episcopului de Huși. Iar ținutul Brăilei, episcopului de Buzău. Deci într-o împlinirea acestora și Preasfinția Ta să binevoiești a scrii celui mai mare povăzuitor al eparhiei aceea, după hotărârea bisericească și *politicească*. Iar eu pentru înștiințarea la comandării acelor ținuturi am scris.

Al Preasfinției Tale plecat slugă:

1773, aprilie 25

subscris: Graf Rumianțof

În urmarea acestei epistole mitropolitul înștiințează prin enciclică pe toată tagma bisericească și pe toți creștinii ortodocși din ținuturile anexate la eparhia de Huși (Ismail, Reni, Acherman și Bender) că, după înțelegerea cu graful Petru Alexandrovici Rumianțof, ei pe viitor au a asculta de Inochentie, episcopul de Huși.

Iată dar o vădită continuitate de drept și în veacul al optsprezecelea și o dovadă că românii au persistat pe acele locuri, adică în Basarabia noastră de astăzi.

VI. VEACUL AL NOUĂSPREZECELEA. IZVOARE

În iunie anul 1812 Napoleon I stătea gata să treacă peste Niemen cu o armată, cum n-o mai văzuse pământul până atunci, de 640000, (zi șase sute patruzeci de mii) de oameni cu 1370 tunuri (zi una mie trei sute șaptezeci).

Ce avea a le opune Alexandru I al Rusiei?

Barclay de Tolly stătea la Vilna cu 112000 de oameni, având a se împotrivi la peste de jumătatea de milion a armiei celei mari, comandată în prima linie de însuși Napoleon I.

În momentul acesta Rusia avea 53000 oameni sub Cutuzof în Moldova, care-i trebuiau ca aerul pentru a nu fi înădușită și înecată de precumpănirea puterii lui Napoleon.

Spuie oricine drept: Era atunci Rusia în poziția de a anexa Basarabia? Când delegații ei din București aveau avizul de a încheia pace cu orice preț, poate cineva visa că afacerea Basarabiei a fost curată, a fost o afacere de cucerire?

Dumnezeu să ne ierte, dar nu știm într-adevăr cum ar trebui să fie conformat acel cap omenesc care ar putea să vadă în retragerea grabnică a oștirii rusești din Moldova o armată învingătoare. Oamenii bătrâni care au văzut pe atunci armata lui Kutuzof povestesc că, demersurile forțate, bieții soldați cădeau în șanțurile drumurilor de țară și pe paveaua de lemn a lașilor și, cu toată cumplita grabă, i-a trebuit patru luni ca să ajungă în fața aripei drepte a armatei împăratului francez; în fata corpului auxiliar de 34000 de austrieci de sub generalul Schwarzenberg.

Noi am spus-o încă în cel dintâi articol că Anglia a stăruit pentru încheierea acestei păci, că ea a silit pe sultan s-o iscălească. O flotă engleză era în Bosfor, care a silit pe turci de a nu se folosi de cumplita poziție în care se afla Rusia atunci. Dar nici influența engleză n-ar fi fost în stare de a cucerii Rusiei o provincie dacă nu era angajată o altă armă, rubla rusească și trădarea dragomanului Moruzi.

În orice caz, știind că adevărata putere care a silit pe turci să ncheie pace e Anglia

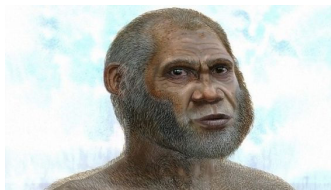
și nu Rusia, trebuie să admitem că diplomații englezi erau în deplină cunoștință de cauză și că ei ne vor da științele cele mai exacte despre această... ciudată cucerire cu sabia.

Consulul general al Angliei de la București, W. Wilkinson, în cartea sa *Tablou istoric, geografic și politic al Moldovei și Valahiei*, ne dă o descriere clară a acelei cesiuni, făcute în împrejurări atât de nefavorabile Rusiei. Iată acea relațiune:

Galib Efendi care, după schimbările mari întâmplare la Constantinopol, reluate funcțiunile de ministru al afacerilor străine a fost principalul plenipotențiar la București în anii 1811 și 1812; însă prințul grec Dimitrie Moruzi, dragoman al statului, era față la negociațiuni, a dat direcție celei mai mari părți a lor și era în realitate revestit cu foarte întinse puteri. Ca și cei doi frați ai săi, el fusese cu nestrămutare atașat de partidul rusesc de la începutul carierei sale politice; și speranța ce o concepușe, de a fi înălțat la domnia unuia din cele două Principate, cel mai mare obiect al ambițiunii sale, îi părea foarte întemeiată după restabilirea păcii. Caracterul său public, serviciile la Congres, sprijinul Rusiei, erau într-adevăr considerațiuni care păreau a face sigură numirea lui.

(Sfârșit în numărul următor)

O nouă specie de oameni a fost descoperită în China

Oasele care provin de la, cel puțin, cinci indivizi, datează de acum 11.500 cu până la 14.500 de ani în urmă. Cercetătorii i-au numit oamenii din Peștera Căprioara Roșie, după situl unde au fost descoperiți, și au subliniat că vor fi necesare analize suplimentare pentru a se stabili cu siguranță că rămășițele aparțin unei noi specii de oameni.

„La momentul actual, suntem foarte precauți în ceea ce privește clasificarea lor”, a declarat Darren Cunroe de la Universitatea New South Wales, Australia, coautor al studiului. „Unul dintre motive este reprezentat

de faptul că în paleoantropologie nu există în prezent o definiție exactă pentru specia noastră (homo sapiens). E un domeniu extrem de discutabil”, a explicat Cunroe.

Oasele au fost descoperite cu ceva vreme în urmă, însă abia acum au fost supuse unei analize științifice riguroase. Trăsăturile oamenilor din Peștera Căprioara Roșie prezintă deosebiri, dar și asemănări cu cele ale oamenilor moderni.

Ei aveau cranii rotunde și tari și frunți proeminente. Aveau fețe nu foarte alungite și nasuri late. Fălcile lor erau împinse în față, însă nu aveau bărbiile oamenilor moderni. Molarii lor aveau dimensiuni mari. Tomografiile cu raze X au demonstrat că aveau lobii frontali foarte asemănători cu cei ai oamenilor moderni, însă lobii parietali au o structură arhaică.

O companie britanică transformă energia produsă de pași în electricitate

O companie britanică a descoperit încă un potențial avantaj oferit de mersul pe jos. Cei de la Pavegen au reușit să dezvolte o placă specială care are capacitatea de a colecta energia produsă de pași și de a o transforma în electricitate.

Creația a fost deja testată. Ea a fost amplasată pe o porțiune din podeaua unei școli din Anglia, pe ale cărei coridoare se plimbă peste 1.000 de elevi. Rezultatele au arătat că, într-o zi obișnuită, podeaua a putut furniza destulă energie electrică pentru iluminarea unei străzi pe timpul nopții.

Mai mult, în cadrul unui festival de muzică, a fost amplasată o placă Pavegen care le permitea tinerilor să-și încarce telefoanele mobile cu energie electrică generată de pașii lor de dans.

Marea provocare va veni însă la vară. Atunci, compania va instala noile sisteme în fața centrului Westfield Stratford City, probabil unul dintre cele mai populate locuri din Anglia în timpul Jocurilor Olimpice din acest an. Plăcile vor fi amplasate pe una dintre arterele pietonale principale care duc spre Parcul Olimpic din Londra. În funcție de traficul pietonal, compania speră ca produsele sale să fie capabile să asigure energie electrică care să alimenteze întregul sistem de iluminare al complexului.

Această ultimă testare, ce va avea loc în vară, ar trebui să dovedească durabilitatea produselor Pavegen. Compania speră ca o placă să colecteze, în medie, energia de la 20 de milioane de pași, înainte să se deterioreze.

A fost creată aspirina ce combate 11 tipuri de cancer

Cercetătorii au creat o aspirină „hibridă” ce poate micșora tumorile sau chiar stopa 11 forme diferite de cancer. Ei cred că noul medicament este mult mai sigur decât varianta curentă care, luată în supradoză, poate cauza sângerări, ulcer sau chiar blocaj renal.

Oamenii de știință de la City College of New York, SUA, au descoperit că substanța activă din aspirină poate stopa creșterea/înmulțirea celulelor canceroase în cancerul de colon, pancreatic, de prostată, de sân sau în leucemie. De asemenea, ei au descoperit că substanța activă din medicament nu atacă celulele normale.

Până în acest moment, testele au fost realizate doar pe animale. În cazul șoarecilor ce sufereau de cancer de colon, noua aspirină determină celulele tumorale să se micșoreze cu

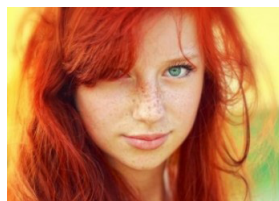
85% și apoi să se autodistrugă.

Cercetările anterioare au arătat că aspirina pe care oricine o poate cumpăra din farmacie reduce tumorile cu până la 50 de procente. Însă, în acest caz, utilizarea pe termen lung duce la efecte secundare, precum sângerări, ulcer sau blocaj renal.

Noua versiune a aspirinei poartă denumirea de NOSH și la 24 de ore de la administrare s-a dovedit a fi de 100.000 de ori mai eficientă decât cea comercializată acum în farmacii.

Noul compus are la bază două versiuni hibride concepute în trecut. O parte a acesteia eliberează în organism oxid de azot, compus ce protejează stomacul. Cealaltă substanță eliberează în corp hidrogen sulfurat, componentă ce stimulează proprietățile anticanceroase ale aspirinei.

Cât de puternic este resimțită durerea în funcție de culoarea părului

Persoanele roșcate nu resimt la fel de intens durerea ca cele cu părul de o altă culoare, mai ales când este vorba despre arsuri. La această concluzie au ajuns oamenii de știință de la Universitatea din Aalborg (Danemarca), care au testat rezistența la durere a oamenilor, în funcție de culoarea pielii și a părului.

Voluntarilor li s-a injectat ingredientul activ prezent în ardeii iute. „Rezultatele obținute în urma analizelor au arătat că roșcații sunt mai puțin sensibili la acest tip de suferință”, explică profesorul Lars Arendt-Nielsen, coordonatorul cercetării.

Studiul s-a ocupat de efectele genei numite MC1R, care determină culoarea pielii și a părului. Culoarea pielii, a părului și a ochilor la om depinde, în principal, de tipul de melanină prezent și de concentrația lui. În cazul părului roșcat, există aproape exclusiv feomelanină și deloc eumelanină.

„Persoanele roșcate reacționează mai puțin la presiunile din apropierea zonei injectate sau la o înțepătură de ac. Se pare că sunt ceva mai bine protejați și aceasta este o constatare foarte interesantă”, precizează profesorul.

Arendt-Nielsen consideră că rezultatele pot indica faptul că gena MC1R ar avea mai multe legături cu sistemul nervos decât se crede. Cercetările recente mai arată că roșcații resimt mai mult frigul și sunt mai puțin sensibili la anestezia prin injectare subcutanată.

Trei casierițe ale unei bănci au încasat ani grei de închisoare

Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție anunță despre condamnarea a 3 angajate ale filialei unei Bănci Comerciale din or. Șoldănești pentru delapidarea averii străine și perfectarea documentelor oficiale false.

Probatoriul administrat de procurori a relevat faptul că, în intervalul anilor 2007-2010 angajatele (controlori – casieri) au înșușit din conturile de depozit ale clienților peste un milion de

lei moldovenești, 17 mii dolari SUA și mai bine de 34 mii euro prin introducerea datelor denaturate în evidența contabilă a instituției.

Potrivit procurorilor, inculpatetele cu vârstele între 25 și 29 ani au fost eliberate din funcție imediat după declanșarea cauzei penale.

Recent, instanța de judecată a condamnat-o pe una dintre fostele casierițe la 12 ani de închisoare, iar celelalte două au încasat câte 9 ani de pușcărie.

Procurorii menționează că două dintre inculpate au fost luate sub strajă în sala de judecată, iar cea de-a treia nu s-a prezentat în instanță, încălcând și condițiile măsurii preventive - obligarea de nepărsire a localității. Din aceste considerente, în privința acesteia a fost intentat un dosar de căutare.

Nouă ani de închisoare pentru directoarea unei agenții de turism

Directoarea unei agenții turistice din capitală a fost condamnată la 9 ani de închisoare pentru escrocherie.

Potrivit Procuraturii Botani- ca, în perioada mai – iulie 2009, femeia a dobândit ilicit de la opt persoane 216 mii lei sub pretextul organizării odihnei acestora pe litoralul din Bulgaria și cel din Turcia.

Ajunși la destinație, turiștii au avut surpriza să constate că banii lor nu au fost achitați pentru biletele turistice și au fost nevoiți să se întoarcă acasă.

Procurorii informează că în perioada organizării călătoriei pentru părțile vătămate, agenția lucra ilegal, fiindu-i retrasă licența deja de câteva luni.

Locotenent-colonel în rezervă cercetat de CCCEC pentru trafic de influență

Un locotenent-colonel în rezervă, medic în cadrul Centrului militar Chișinău, a fost reținut în flagrant delict, pe 12

martie 2012, de către ofițerii Centrului anticorupție, fiind suspectat de trafic de influență.

Acesta, fiind membru al

comisiei medico-militare, ar fi pretins 250 euro de la denunțator, mijloacele financiare fiind destinate pentru determinarea comisiei vizate să emită o concluzie medicală, prin care ultimul să fie recunoscut inapt pentru serviciul militar în forțele armate ale R. Moldova.

La momentul reținerii, suma de 150 euro, bani marcați „mită CCCEC”, a fost depistată în sertarul mesei de serviciu, iar cei 100 euro primiți anterior, ca livrare de control, au fost predați benevol, în cadrul percheziției la domiciliu.

Astfel, o cauză penală a fost pornită în temeiul art. 326 alin.

(2) lit. b) Cod Penal al Republicii Moldova – „trafic de influență”. Acest articol prevede o pe-

deapsă cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani.

Bănuitul și-a recunoscut vina și este cercetat în stare de libertate.

CCCEC efectuează audieri în dosarul „pașapoartelor românești”

Centrul anticorupție întreprinde măsuri procesual-penale, la solicitarea autorităților române, în dosarul „pașapoartelor românești”.

Concret, în adresa autorităților moldovenești au parvenit trei cereri de asistență judiciară internațională, în baza cărora Centrul anticorupție urmează să audieze 80 de persoane.

În prezent, în temeiul acestei comisii rogatorii, un procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și doi ofițeri de poliție din cadrul Direcției Generale Anticorupție din România participă la audierile persoanelor care „au beneficiat de serviciile de redobândire a cetățeniei românești”, care se derulează momentan în Republica Moldova.

Conform datelor furnizate de către autoritățile române, acestea au efectuat, în cursul

zilei de 29.02.2012 și au continuat la 01.03.2012, percheziții domiciliare în locații din municipiul București și împrejurimi. În cauză sunt cercetate 36 de persoane sub aspectul săvârșirii unor infracțiuni de trafic de influență, dare de mită, luare de mită, primire de foloase necuvenite.

În fapt, din datele cauzei a rezultat că, în scopul eludării dispozițiilor legale, persoane române din Republica Moldova, contra unor sume de bani, cuprinse între 500 și 1000 de euro sau alte „atenții”, au dezvoltat o metodă pentru acordarea cetățeniei și obținerea pașaportului românesc și a vizei de ședere în România (în special în municipiul București) pentru cetățeni ai Republicii Moldova.

Investigațiile menționate au fost derulate în colaborare cu Centrul anticorupție și Procuratura Generală a Republicii Moldova, informațiile furnizate de către aceste autorități contribuind în mod decisiv la identificarea și probarea activității infracționale a unor persoane implicate.

Serviciile de presă ale Procuraturii Generale și CCCEC

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

DIALOG SOCIAL

Conceptul de *dialog social* include procedurile de consultare în care sunt implicați partenerii sociali europeni: Uniunea Industriștilor și Confederațiilor Patronale din Europa (UNICE), Centrul European al Întreprinderilor Publice (CEEP) și Confederația Europeană a Sindicatelor (CES). Dialogul social înglobează discuțiile dintre partenerii sociali europeni, acțiunile lor comune și eventualele negocieri, precum și discuțiile pe care le au cu instituțiile Uniunii Europene. Dialogul social a fost inițiat în 1985 de Comisia Europeană, iar prin Actul Unic European a fost inclusă în tratat obligația oficială a Comisiei de a-l întreține (articolul 138 al Tratatului CE). Rolul său este de a contribui la crearea și menținerea unui cadru de dialog între partenerii sociali, în condițiile impuse de Piața Unică a Uniunii Europene.

Prin dialogul social se poate ajunge și la relații contractuale, inclusiv acorduri care sunt puse apoi în aplicare de Consiliul Uniunii Europene sau chiar de partenerii sociali, la propunerea Comisiei. Până acum au fost încheiate mai multe acorduri-cadru interprofesionale de acest tip, referitoare la conce-

diul parental, la munca cu normă parțială sau pe o perioadă determinată etc.

În martie 2003, a fost organizată o reuniune tripartită la nivel înalt pe tema creșterii economice și ocupării forței de muncă, pentru a da un nou impuls dialogului social european. La această reuniune, organizată de atunci anual, participă oficiali de rang înalt din partea Președinției Consiliului și a Președinției Comisiei, precum și reprezentanți ai partenerilor sociali europeni. Reuniunea are loc înaintea Consiliului European de primăvară, care dezbate situația economică și socială din Uniune.

DISCRIMINARE

Tratatul Uniunii Europene stabilește că protecția împotriva discriminării este un drept fundamental al cetățenilor UE.

Prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor prevăzute de legislația în vigoare. Criteriile sunt: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare cu HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și

orice alt criteriu ce are ca scop sau efect restrângerea ori înlă-

turarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

DREPT COMUNITAR

Cele trei Comunități care stau la baza Uniunii Europene au fost fondate pe tratate internaționale, însă, deși este adevărat că normele conținute în tratatele inițiale își au originea într-un acord de voință interstatală, dreptul internațional nu se mai poate aplica în cadrul Uniunii Europene, căci, mai mult decât originea, determinante sunt în acest caz caracteristicile sale. Instituind o Comunitate Europeană pe o durată nedeterminată, dotată cu instituții proprii și personalitate juridică și având capacitate juridică,

precum și puteri reale izvorâte dintr-o limitare a competențelor sau dintr-un transfer de atribuții ale statelor membre către Comunitate, ele și-au limitat drepturile suverane creând un *drept special*, aplicabil cetățenilor proprii și lor însele. Acest drept propriu se numește drept comunitar. Izvoarele dreptului comunitar pot fi structurate sub forma unei piramide al cărei vârf constituie elementul cel mai important. Componentele sale sunt: tratatele de constituire a Comunităților Europene, Actul Unic European, tratatele de aderare a unor noi membri, Tratatul de la Maastricht, Amsterdam și Nisa (drept primar/legislație primară); tratatele de aderare la CE/UE; normele create de instituțiile comunitare în exercitarea competențelor care le sunt atribuite prin tratate (regulamente, directive, decizii, recomandări, opinii, care formează împreună dreptul secundar/legislația secundară); acordurile internaționale la care Comunitatea Europeană este parte; principiile generale de drept; convenții între statele membre ale Uniunii Europene care creează norme uniform aplicabile pe teritoriul comunitar; jurisprudența Curții de Justiție.

Abonarea 2012

Continuă abonarea pentru anul 2012 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - specialist principal

Sergiu PÎSLARU - specialist principal, designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.

Dat la tipar 15.03.2012

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova